

نگاهی به پدیده تکراری کودک آزاری

بهمنی در حال سقوط!

◆ آرزو پاک

دولت خود یاد می‌کنند و بیشترین احترام را برای آنان قائلند، پدیده شوم کودک آزاری در سرزمین ما یا چند کشور دیگر به اندازه‌ای عادی شده که حتی مسوولان نیز به آسانی از کنار آن می‌گذرند بی آنکه که تدبیری جدی برای کودکان مظلوم بیاندیشند.

براساس آمارهای غیررسمی بیشترین نوع کودک آزاری با ۷۰/۶ درصد همانند کتک‌زدن با کمر بند، دست، کابل و سوزاندن، بیشترین روش کودک آزاری جسمی کودکان بوده است. همچنین ۶/۳ درصد از کودک آزاری‌ها، آزارهای جنسی برآورد شده که کارشناسان و آسیب‌شناسان معتقدند درصد این نوع آزار بالاتر از رقم ذکر شده است ولی به دلیل زشت تلقی شدن این مساله و برخی ملاحظات از سوی والدین یا شرم کودک، همچنان در پرده ابهام قرار دارد.

سایت فارسی لینکستان نیز در گزارشی اختصاصی از بزه کودک آزاری آورده است: سایر

معلمان ۶/۳ درصد، ناپدری ۴ درصد و ناپدری و نامادری با هم ۳/۷ درصد، مؤسسات نگهداری کننده از کودکان ۲/۵ درصد و سرانجام مادر و ناپدری ۱/۹ درصد بوده است. در دنیایی که بسیاری از کشورها بیش از هر چیز به کودکان سرزمین‌شان به عنوان سرمایه‌های

◀◀ بزرگسالانی که در

کودکی مورد آزار

و اذیت قرار گرفته‌اند

دچار عقده‌های روانی

می‌شوند و به

شیوه‌های مختلفی

عقده‌هایشان

را بروز می‌دهند ■

اخبار تکان‌دهنده است اما بیش از چند روز ذهن جامعه را درگیر نمی‌کند. دیگر همه به نوعی به بی‌تفاوتی عادت کرده‌ایم، حتی می‌دانیم هرگاه خبرنگاری ماجرای جدیدی از کودک آزاری را در صفحه حوادث روزنامه‌اش می‌گنجاند، آن خبر سوزناک تنها برای مدت کوتاهی در صدر اخبار رسانه‌ها قرار می‌گیرد و بعد ... به فراموشی سپرده می‌شود. عادت به شنیدن اخبار کودک آزاری آنقدر کهنه شده که این بزه اجتماعی حتی به لحاظ آماری فاقد ارقام درست است. با این حال انجمن حمایت از حقوق کودک از ۱۶۵ مورد کودک آزاری خیر داده که ۴۳/۸ درصد آنان پسر و ۵۶/۲ درصد دختر بوده‌اند. این انجمن با گزارش این حقیقت تلخ که بیشترین آزار کودکان با ۳۷/۵ درصد توسط پدران صورت گرفته و مادران با ۱۸/۸ درصد رتبه دوم را به خود اختصاص داده‌اند، می‌افزاید: سایر کودک آزاران را به ترتیب پدر و مادر به طور مشترک با ۱۳/۸ درصد، نامادری ۱۰/۶ درصد، مدیران و

کودک آزاری‌ها شامل ۴/۴ درصد فرار از خانه، ۰/۵ درصد اخراج از خانه، ۴/۴ درصد حبس در خانه و حمام، ۳/۱ درصد جلوگیری از ملاقات با مادر مطلقه، ۲/۵ درصد بی‌توجهی به نیازهای اساسی کودک، ۳/۸ درصد سوءاستفاده از کودکان برای گدایی و ممانعت از تحصیل بوده است.

دکتر "محمدرضامعین‌فر" استاد دانشگاه "جرج تاون" آمریکا با اشاره به این که ۷۶ درصد کودک آزاری‌ها در تهران توسط پدرها انجام شده است، می‌گوید: عمده‌ترین دلایل کودک آزاری را بی‌کاری، فقر، اعتیاد، ازدواج‌های ناموفق و طلاق تشکیل می‌دهند و اغلب کودک آزاران در ایران به آزارهای فیزیکی مانند سوزاندن پوست، ضربه‌زدن به بدن، لگزدن، شکنجه با آتش سیگار، سیم‌های الکتریکی، کمربنده، کفگیر، ملاقه یا چاقو مبادرت می‌کنند.

بیهوده نیست وقتی نگاه پدر به چهره کودکان سنگینی می‌کند یا مادر با بغض، آنان را به باد دشنام می‌گیرد، موجودات کوچک رویاهایشان را به دست فراموشی می‌سپارند و جای بازی یا شادی، ناخودآگاه به خود می‌زنند. در این اوقات آنها حتی از سایه خودشان وحشت دارند و بیهوده نیست که تنها به شرط آن که کتک نخورند، تن به هر کار می‌دهند. چه کسی بلور می‌کند در دنیای مدرن امروز که "سرعت" حرف نخست را می‌زند، کودکی نتواند صحبت کند، از معاشرت با دیگران گریزان باشد و تمام دنیای پیرامونش را به شکل آتش سیگار و سیم و شلاق و کمر بند و چاقو ببیند؟ روانشناسان معتقدند: ۷۰ درصد کودک آزاری‌ها در خانه صورت می‌پذیرد و با توجه به این که کودکان توانایی دفاع و بیان مشکلات خود را ندارند، اغلب کودک آزاری‌ها به صورت مخفی باقی می‌ماند.

◀◀ عمده‌ترین دلایل

کودک آزاری

بی‌کاری، فقر، اعتیاد،

ازدواج‌های ناموفق و

طلاق تشکیل می‌دهند ■

جدیدترین تحقیقات نشان می‌دهد، بیش از نیمی از جمعیت کشور، تنبیه بدنی را یکی از بهترین روش‌های تربیتی می‌دانند و در صورتی که خودشان صلاح بدانند از آن استفاده می‌کنند.

چندی پیش، محمدرضا خباز، قائم مقام و معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی با اشاره به این که هیچ اقدامی برای جلوگیری از کودک آزاری کودکان زیر ۴ سال نمی‌توان انجام داد، اظهار داشت: از اواخر سال گذشته خط تلفن ۱۲۳ برای پیشگیری از کودک آزاری راه‌اندازی شد تا هر کودکی در صورت مواجهه با خشونت با این شماره تماس بگیرد. با این حال بسیاری از افراد جامعه به ویژه کودکان از چنین طرح مطلع نبودند و باز هم مشکل کودک آزاری به همان شیوه سابق خود ادامه یافت.

در جدیدترین تحقیق که در خصوص بررسی وضعیت کودک آزاری جسمانی کودکان شهر تهران از ۳۰۱۹ کودک زیر ۱۸ سال صورت گرفت، نیز آمده است: ۱۴ درصد پسران و ۹ درصد دختران سابقه آزار جسمی با کمر بند و تسمه را داشته‌اند و دچار آسیب‌های جسمانی شده‌اند. همچنین کودکان نارس، بیمار، عقب‌مانده ذهنی، معلول جسمی و کودکانی که بهانه‌گیر و لجباز هستند بیشتر مورد آزار جسمی واقع می‌شوند که در این میان، کودکان ناخواسته و یا با جنسیت غیردلخواه والدین از این قاعده مستثنی نیستند.

کاش کودک آزاران می‌دانستند، آزارهای ناپسندشان چه بر سر خردسالانی می‌آورد که تا چند سال دیگر بزرگ می‌شوند و درصدد انتقامجویی بر می‌آیند.

تازه‌ترین پژوهش‌ها نشان می‌دهد شخصیت هر انسانی در ۵ تا ۶ سالگی شکل می‌گیرد و این دو سال، تاثیر چشمگیری بر شکل‌گیری شخصیت انسان دارد طوری آن ویژگی‌ها تا آخر عمر با او همراه است. حتی بزرگسالانی که در کودکی مورد آزار و اذیت قرار گرفته‌اند دچار عقده‌های روانی می‌شوند و به شیوه‌های مختلفی عقده‌هایشان را بروز می‌دهند. به طور مثال همان آزار و اذیت‌هایی را که در کودکی دیده‌اند روی کودکان دیگر اعمال می‌کنند تا حس انتقامجویی‌شان ارضا شود. محققان، "بیجه" قاتل و آزاردهنده کودکان پاکدستی را که چندی پیش زبازند خاص و عام بود را از جمله کودکانی می‌دانند که در دوران کودکی مورد آزار

◀◀ بیش از نیمی از جمعیت کشور، تنبیه بدنی را یکی از بهترین روش‌های تربیتی می‌دانند و در صورتی که خودشان صلاح بدانند از آن استفاده می‌کنند ■

جسمی و جنسی قرار گرفته‌اند.

پروفسور محمدحسین فرجاد، آسیب‌شناس و جرم‌شناس با تأکید بر این که کودک آزاری در جامعه ما هنوز به طور جدی پی‌گیری نشده است و حتی گاهی اوقات پدران و مادران هستند که باید تحت پیگرد قانونی قرار بگیرند می‌گوید: بسیاری از افراد جامعه فکر می‌کنند تنها آزار جسمی است که در مقوله کودک آزاری می‌گنجد در صورتی که چنین نیست و کودک آزاری به هر کاری که موجب آسیب جسمی یا روحی به کودک شود اطلاق می‌شود یعنی حتی واکنش نکردن به موقع کودکان، کم صحبت کردن با کودک و بی‌اعتنایی به او جزو مقوله‌های کودک آزاری محسوب می‌شوند.

"شیرین عبادی" حقوقدان نیز با اشاره به اینکه کودک آزاری بستگی مستقیمی با سرپرست کودکان دارد، در این خصوص توضیح می‌دهد: اغلب کودک آزاری‌ها توسط کسانی رخ می‌دهد که به طور قانونی مسوول نگهداری کودک هستند. یعنی والدین، مربیان آموزشگاه‌ها و قیّم!

چه کسی زندگی را از چشم نونهال آزار دیده نگاه کرده است؟ انده غربت دارد دستان لاغر اما پینه بسته‌اش را چه کسی می‌فهمد؟ چه کسی ناله سوزناک کودک بی‌گناهی که فقط محکوم به زنده بودن است را از نزدیک شنیده؟ و بالاخره چه کسی فهمیده که خاکستر وجود این موجودات نحیفه روزی تبدیل به زیانه‌های آتشی می‌شود که ممکن است یک جامعه را به فریاد تبدیل کند؟